

Det danske befolkningsnetværk

Af Magnus Nørtoft

Det danske befolkningsnetværk er en samling datasæt til forskningsformål, der binder befolkningen sammen i mulige relationer på baggrund af eksisterende registeroplysninger. Befolkningsnetværket omfatter forbindelser mellem personer, som går på uddannelse sammen, deler arbejdsplads, nabolag, husholdning eller er i familie. Netværket dækker mulige relationer i periode 1981-2023.

Denne analyse præsenterer Det danske befolkningsnetværk og de fem forskellige netværkslag, som det indeholder. Analysen undersøger som et eksempel på brugen af data blandt andet hhv. førtidspensionister og beskæftigede og deres mulige relationer til en eller flere læger.

Hovedkonklusioner:

- *Det danske befolkningsnetværk forbinder personer med hinanden.* Befolkningsnetværket dækker mulige relationer i fem forskellige netværkslag: husholdningslaget, familielaget, nabolaget, skolelaget og kollegalaget. I 2023 havde personer i den danske befolkning i gennemsnit 1,6 relationer i husholdningslaget, 11 relationer i familielaget, 14 relationer i nabolaget, 27 relationer i kollegalaget og 42 relationer i skolelaget. I gennemsnit havde vi 85 unikke relationer på tværs af de fem netværkslag.
- *Ikke alle har lige mange relationer i de forskellige netværkslag.* Især i skolelaget og kollegalaget er der forskel på, hvor mange relationer folk har. Fx havde 75 pct. af befolkningen ingen relationer i skolelaget i 2023, mens 14 pct. havde 100 eller flere relationer i samme lag.
- *Antallet af relationer varierer mellem aldersgrupper.* Relationer i skolelaget er udbredt blandt børn og unge. Voksne inden folkepensionsalderen har flest relationer i kollegalaget, mens børn og voksne i børnefamilier har flere relationer i husholdningslaget end fx. unge mennesker i 20'erne, som ofte bor alene. Antallet af familierelationer og relationer i nabolaget er nogenlunde de samme i forskellige aldersgrupper. Forskellene skyldes, at vi i forskellige faser i livet indgår i forskellige netværkslag. Fx er uddannelsessøgende typisk børn og unge, mens personer i arbejdslaget typisk er voksne under folkepensionsalderen.
- *Antallet af relationer stiger, når relationer fra tidligere år inkluderes i netværket.* Når man betragter det akkumulerede antal mulige relationer over en længere periode end ét år, så stiger antallet af mulige relationer mest i skole- og kollegalaget. I skolelaget skyldes det, at vores relationer fra skolen og uddannelsen i ungdomsårene vil indgå som relationer senere i livet. For kollegalaget er årsagen bl.a., at vi relativt ofte skifter arbejdsplads. Antallet af relationer i nabolaget stiger også - omend mindre - mens antallet af relationer stiger mindst i husholdningslaget, da vi kun sjældent skifter husholdning.

- *Data i befolkningsnetværket kan kombineres med andre oplysninger.* Som eksempel viser analysen, at førtidspensionister i mindre grad end beskæftigede har relation til en læge. 3,1 pct. af førtidspensionisterne på 30 år eller derover havde en mulig familierelation til en læge, mens det gjaldt for 6,0 pct. af de beskæftigede i samme aldersgruppe.

Relationer i Befolkningsnetværket

Danmarks Statistik producerer en række statistikker med udgangspunkt i personer og deres karakteristika. Fx hvor de bor, om de har levende forældre, og hvor de studerer eller arbejder. Som noget nyt har Danmarks Statistik udviklet en samling af datasæt med mulige relationer mellem personer. Altså hvem der arbejder eller går i skole sammen, bor sammen eller er i familie med hinanden. Vi betegner forbindelserne som *mulige relationer*, da en forbindelse i data ikke nødvendigvis er en forbindelse i virkeligheden. I denne analyse kalder vi disse data over mulige relationer for *Det danske befolkningsnetværk* eller blot *befolkningsnetværket*.

Befolkningsnetværket er struktureret som relationer imellem to personer i stedet for som én persons karakteristika. Relationerne er en-vejs, så relationen mellem to personer vil fremgå to gange i befolkningsnetværket. Det gør det muligt at have forskellige relationstyper mellem de samme personer, fx mellem mor og datter. Befolkningsnetværket bygger på oplysninger, som allerede findes i Danmarks Statistiks registre, men opbygningen af befolkningsnetværket gør det lettere at arbejde med relationer mellem mennesker. Især hvis man ønsker at kombinere mulige forbindelser fra forskellige lag med hinanden, jf. boks 1.

Det danske befolkningsnetværk dækker perioden 1981-2023 og indeholder relationer i husholdningen, i familien, i skolen, til kollegaer og til naboer. At to personer har en eller flere relationer til hinanden i befolkningsnetværket betyder ikke nødvendigvis, at de kender hinanden i virkeligheden. Fx kan man bo tæt på hinanden - og dermed være naboer i befolkningsnetværket - uden at kende hinanden i virkeligheden. På samme måde kan man dele arbejdsplads og dermed have en kollegarelation i data uden, at man kender hinanden i virkeligheden. Relationerne i befolkningsnetværket må derfor betragtes som mulige eller potentielle relationer i virkeligheden. Desuden dækker befolkningsnetværket langt fra alle relationer. Fx er venskaber ikke en del af Danmarks Statistiks registeroplysninger. De forskellige typer af relationer i befolkningsnetværket er organiseret i forskellige lag, som er uddybet i boks 1.

Boks 1. Det danske befolkningsnetværk

Det danske befolkningsnetværk er udviklet af Danmarks Statistik i samarbejde med forskere fra [Centre for Social Data Science](#) på Københavns Universitet. Befolkningsnetværket skal give et overblik over relevante mulige forbindelser eller relationer mellem individer i den danske befolkning, som man kan identificere gennem registerdata. Det danske befolkningsnetværk er indtil videre blevet brugt til forskning i fx [familiestrukturer](#), og Danmarks Statistik har desuden præsenteret befolkningsnetværket i [denne videnskabelige artikel](#).

En relation i befolkningsnetværket er ikke nødvendigvis en relation i den virkelige verden. Desuden vil der være talrige relationer, som befolkningsnetværket ikke har med. Fx er venskaber, netværk gennem frivillige foreninger, arbejdsrelationer uden for ens egen arbejdsplads samt forbindelser på sociale medier ikke med i opgørelsen.

Befolkningsnetværket dækker perioden 1981-2023 og er organiseret i fem lag:

- Husholdningslaget: I husholdningslaget betyder en relation, at man bor sammen og forventes at dele husholdning. Husholdninger er her defineret sådan som [Befolkningsstatistikken definerer en familie](#).
- Familielag: I familielaget betyder en relation, at man er i biologisk familie (inkl. familie gennem juridisk adoption) og som minimum deler begge bedsteforældre eller én forælder. Det vil sige, at fætre/kusiner, børnebørn, bedsteforældre samt forældres søskende er med i netværket. Halvsøskende har også forbindelse i familielaget. Partnere og ægtefæller er kun i relation til hinanden i familielaget, hvis de har børn sammen. Personer med relation i husholdningslaget vil derfor ofte - men ikke altid - også have relation i familielaget, mens personer i familielaget ikke nødvendigvis har relation til hinanden i husholdningslaget.
- Nabolag: En relation betyder her, at man bor indenfor en afstand af 50 m fra hinanden i fugleflugt og er blandt de ti nærmeste husholdninger. Begrænsningen på ti husstande er valgt, så personer med mange naboer - fx i etagebyggerier - har et antal relationer i befolkningsnetværket, som forventes bedre at afspejle det reelle antal relationer i virkeligheden.
- Skolelag: I skolelaget betyder en relation enten, at man går i samme årgang på samme

grundskole eller ungdomsuddannelse, eller at man tager samme videregående uddannelse det samme sted og er startet i samme skoleår.

- Kollegalag: En relation i kollegalaget er, når to personer arbejder på samme arbejdsplads ultimo november. I kollegalaget kan man højst have 100 kollegaer i et år. På store arbejdspladser er kollegarelationerne derfor udtrykket mellem medarbejderne på en arbejdsplads. Dette er gjort - ligesom i nabolaget - for bedre at afspejle det reelle antal relationer i virkeligheden.

Netværkslagene er konstrueret forskelligt. Husholdnings-, familie- og nabolaget er opgjort i begyndelsen af året, mens kollegalaget er opgjort i slutningen af november. Skolelaget dækker alle relationer i løbet af året, så en person, der skifter skole i løbet af et år, vil have relationer på begge skoler, som vedkommende har gået på i årets løb.

Ikke alle personer har relationer i alle netværk. For at vurdere, hvor stor en andel af befolkningen, der indgår i de forskellige netværk, ser analysen på mulige relationer for personer, som var i befolkningen i begyndelsen af året, da de fleste netværk også er opgjort på dette tidspunkt.

Det gennemsnitlige antal mulige relationer i befolkningsnetværket var 85 i 2023, men antallet af relationer varierer mellem de fem netværkslag. En gennemsnitlig person havde med 42 relationer i data flest mulige relationer i skolelaget i 2023, mens det gennemsnitlige antal relationer i husholdningslaget var 1,6 relationer, hvilket er færrest. Det gennemsnitlige antal relationer var 27 i kollegalaget, 14 relationer i nabolaget og 11 i familielaget.¹ Ligesom det gennemsnitlige antal relationer er forskelligt i de fem netværkslag, kan relationerne også være stærkere eller svagere. Selvom befolkningsnetværket ikke angiver relationsstyrke, antages det i analysen, at de få, tæt definerede relationer i husholdningslaget er tolkningsmæssigt stærkere end de flere relationer i nabolaget, skolelaget eller kollegalaget.

Figur 1 viser personer fordelt på antal relationer i de fem netværkslag. Overordnet ses, at mange har få relationer i husholdningslaget, antallet af relationer er spredt i familie- og nabolaget, mens relativt mange af dem, som har mindst én relation i enten kollega- eller skolelaget, har mindst 50 relationer i relationslaget.

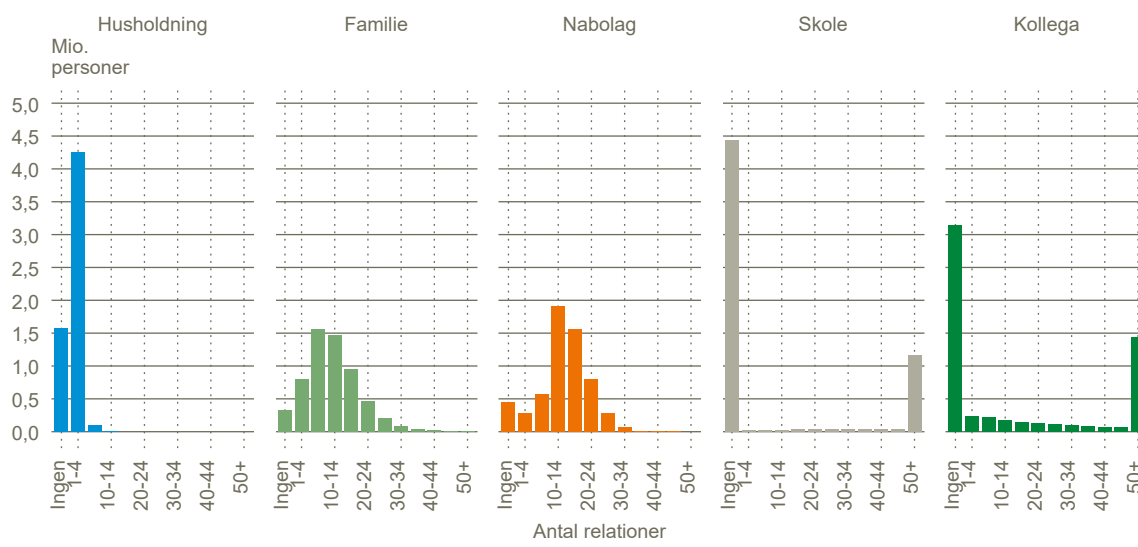
Langt de fleste i husholdningslaget har 1-4 relationer. 31 pct. havde 1 relation i 2023, mens 19 pct. havde 3 relationer. 72 pct. af befolkningen havde 1-4 relationer og 27 pct. eller 1,58 mio. personer havde ikke husholdningsrelationer i 2023. Dette antal skal ses i lyset af, at husholdningsrelationer er afgrænset med Danmarks Statistiks familiebegreb. Det er derfor muligt at være sin egen husholdning og samtidig bo sammen med andre. Fx bliver unge over 24 år, der bor med deres forældre, betragtet som deres egen husholdning.²

I familielaget varierer antallet af relationer. De fleste havde 5-24 relationer i 2023 (75 pct.), mens 2,6 pct. af befolkningen havde 30 eller flere relationer 2023. Samtidig havde 5,6 pct. ingen familiære relationer i Danmark. En relativt stor del af disse personer er indvandrere.

I nabolaget havde de fleste 10-19 relationer i 2023 (59 pct.). Det skal ses i lyset af den metodiske afgrænsning, hvor alene de ti nærmeste husholdninger er medtaget i nabolaget. Afgrænsningen er lavet for at afspejle et realistisk antal relationer i nabolaget. Afgrænsningen betyder, at relativt få vil have flere end 30 relationer i nabolaget (1,5 pct. i 2023).

¹ Den gennemsnitlige antal relationer vil især i skolelaget være påvirket af, at nogle personer har flere hundrede relationer. Medianen for antal relationer kan derimod være misvisende, hvis mange i et netværk ikke har relationer, hvilket også er tilfælde i skolelaget. Medianen for antallet af relationer i de forskellige netværk er: 0 relationer i skolelaget i 2023, 1 relationer i husholdningslaget, 0 i kollegalaget, 14 relationer i nabolaget og 10 i familielaget.

² Mens ca. 1,5 mio personer ikke delte husstand med andre, boede kun omkring 0,5 mio personer alene på en adresse, jf. [Statistikbanken - Husstande og familier](#).

Figur 1. Personer fordelt på antal mulige relationer i forskellige netværkslag. 2023

Kilde. Det danske befolkningsnetværk.

Skolelaget er kendetegnet ved, at relativt få har relationer via deres uddannelse, mens disse personer til gengæld ofte har relativt mange relationer. Fx havde næsten tre ud af fire personer ingen relationer i skolelaget i 2023, da disse personer ikke er under uddannelse. Omvendt havde 20 pct. af befolkningen 50 eller flere relationer i 2023 - det svarer til 78 pct. af dem, som har mindst én relation i skolelaget.

Kollegalaget er det lag, hvor flest har relativt mange relationer. Det er her vigtigt at bemærke, at kollegalaget er begrænset til maksimalt 100 kollegaer i et år, selv på store arbejdspladser, for at afspejle et realistisk antal relationer, jf. boks 1. Inden for denne afgrænsning havde 24 pct. af befolkningen 50 eller flere relationer i 2023 og 17 pct. havde 100 eller flere relationer. Det svarer til 1,03 mio. personer. Samtidig havde en stort del af befolkningen ingen mulige relationer i kollegalaget - ofte fordi de ikke var i arbejde. I 2023 drejede det sig om 53 pct. af befolkningen.

Alder og mulige relationer

Antallet af relationer varierer på forskellige alderstrin og afspejler aldersgruppernes livssituation. Fx har børn og unge i skolealderen flest relationer i skolelaget, mens voksne over 30 år og frem til pensionsalderen har flest relationer i kollegalaget. Figur 2 viser det gennemsnitlige antal relationer på forskellige alderstrin i de forskellige lag i 2023. Personer uden relationer i et netværk er medregnet i det gennemsnitlige antal relationer. I den højre del af figur 2 er skolelaget udeladt, så variationerne i de andre netværkslag træder tydeligere frem.

Relationerne i skolelaget topper blandt de ældste teenagere i årene, hvor mange går på gymnasiet. Det skyldes, at alle på samme årgang på samme skole har relation til hinanden i skolelaget. På videregående uddannelser har personerne relation til dem, som er startet på samme uddannelse samme sted det samme år.

I familielaget er antallet af relationer nogenlunde det samme livet igennem. Familielaget er dog præget af CPR's levetid, så personer født før 1951 og tildels i årene frem til 1970'erne ikke har relationer i data til deres mor og far³. Det giver nogle manglende relationer mellem bedsteforældre, forældre og børn, som kan ses i den højre del af figur 2 omkring 70-års-alderen. Det giver ligeledes en række manglende relationer til fætre, kusiner, moster og onkler i de næste generation. Dette er i høj grad med til at forklare faldet i antal gennemsnitlige relationer fra omkring 40-års-alderen.

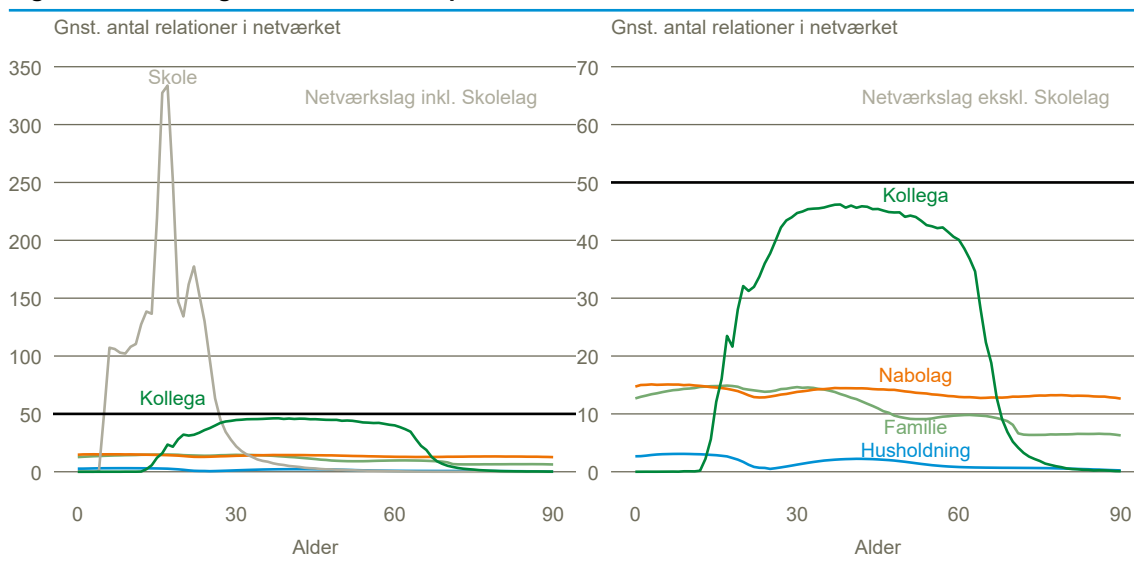
I husholdningslaget er antallet af relationer lavere end i de andre lag. Særligt blandt personer i 20'erne og personer i ældre aldersgrupper, hvor børnene kan være flyttet hjemmefra. Det skyldes,

³ Blandt personer, som var i befolkningen i 1986, havde 23 pct., der blev født i 1951, mindst en kendt forældre i befolkningsnetværket. For personer født i 1956 gjaldt det for 81 pct. og blandt personer født i 1961 havde 96 pct. en kendt mor og/eller far.

at disse aldersgrupper i højere grad bor alene og kun sjældent har børn og derfor også sjældent bor mere end to i husholdningen.

Antallet af relationer varierer mindre i nabolaget mellem forskellige aldersgrupper end i de øvrige relationslag. I nabolaget varierer antallet af relationer med, hvor i landet man bor, hvilket er berørt i bilag 2.

Figur 2. Antal mulige relationer fordelt på alder. 2023

Anm.: Alderen i kollegalaget er beregnet ultimo november.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk.

Antallet af relationer i de fem netværkslag stiger, hvis relationer fra flere forskellige år inkluderes. Figur 3 viser antallet af unikke relationer i gennemsnit i netværkslagene i hele befolkningen i 2023 fordelt på henholdsvis relationer i 1 år, 5 år og 40 år. Så en person i 2023 kan have relationer, der ligger op til 40 år tilbage i tid. Familielaget indgår ikke i figuren.⁴

Figuren viser, at antallet af mulige relationer med udgangspunkt i husholdningslaget er mere stabile end antallet af relationer i skole- eller kollegalaget, idet netop det gennemsnitlige antal skole- og kollegarelationer stiger kraftigst, når tidligere års relationer tages i betragtning.

I skolelaget skyldes de flere akkumulerede relationer, når man betragter relationer over en længere periode, at relationer i ungdommen, hvor de fleste går i skole, tæller med for en større del af befolkningen i 2023. I netværket for et enkelt år er antallet af relationer i skolelaget relativt få, da de fleste af os primært er under uddannelse som børn og unge. Til gengæld er antallet af relationer relativt mange, når vi betragter relationer igennem 40 år, da de fleste af os har gået i skole på et tidspunkt. Samtidig vil både relationer fra grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse tælle med i opgørelsen for mange personer.

I kollegalaget skyldes de flere relationer i 5-års-perioden og 40-års-perioden blandt andet tidligere arbejdspladser, så personer kan have relationer på flere arbejdspladser. Samtidig vil fx en gruppe pensionister have relationer fra deres arbejdsliv, når mere end et enkelt år betragtes. På arbejdspladser med mere end 100 medarbejdere, er der udtrykt 100 tilfældige relationer hvert år. Dette vil medføre flere unikke relationer for personer på disse arbejdspladser, når flere år betragtes sammen.

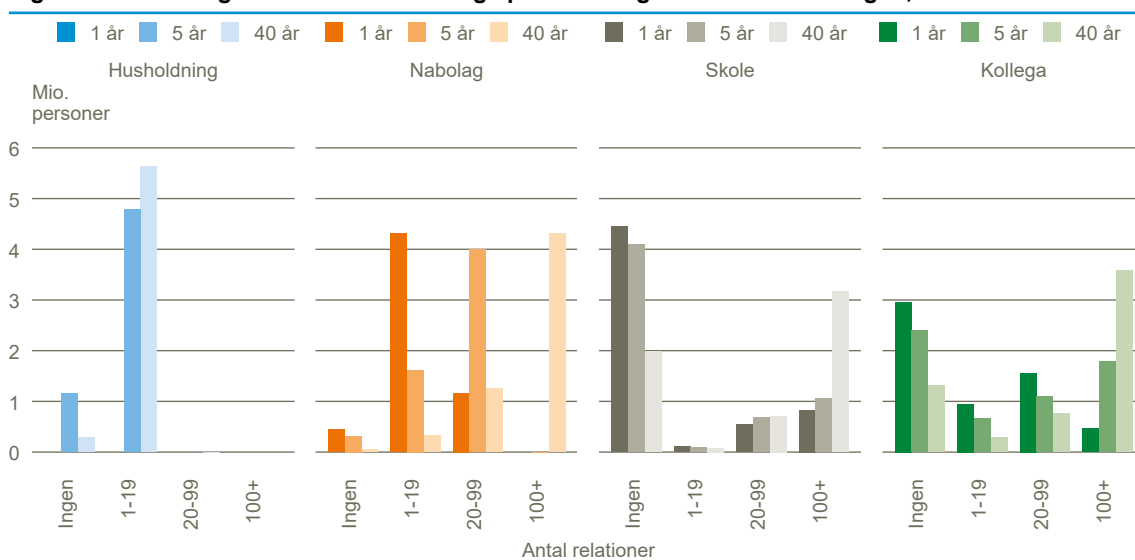
Antallet af personer med relationer stiger også i husholdningslaget, når flere år tages i betragtning. Det skyldes, at personer, der bor alene i et år, kan have boet sammen med andre i tidligere år. Når husholdningsrelationer igennem 40 år betragtes samlet, vil mange forældre have en husholdningsrelation til deres voksne børn, fordi børnenes barndom vil indgå i opgørelsen.

⁴ Det danske befolkningsnetværk dækker relationer mellem personer, som er i befolkningen på et givent tidspunkt. Familielationer i befolkningen i 2023 vil altså være de samme, uanset hvor lang en periode, man inkluderer.

I nabolaget stiger antallet af relationer også. De fleste har under 20 relationer, når man betragter et enkelt år - her 2023. Hvis perioden udvides til 5 år, har de fleste mindst 20 kontakter, og når relationer i en 40-årige periode betragtes, vil næsten 2 mio. i den danske befolkning bo eller have boet i nabolag med tilsammen mere end 100 mennesker. Det skyldes, at vores nabolags-relationer ofte udskiftes, når vi flytter.

Indholdet i netværkslagene ændrer sig tilbage i tid, hvilket har betydning for antallet af mulige relationer mellem personer i de forskellige netværkslag. Relationerne tilbage i tid er beskrevet nærmere i Bilag 1. Samtidig er der truffet en række valg, i forbindelse med dannelsen af netværkslagene. Bilag 2 viser eksempler på konsekvenser af alternative afgrænsninger.

Figur 3. Antal mulige relationer i forskellige periodelængder. Hele befolkningen, 2023

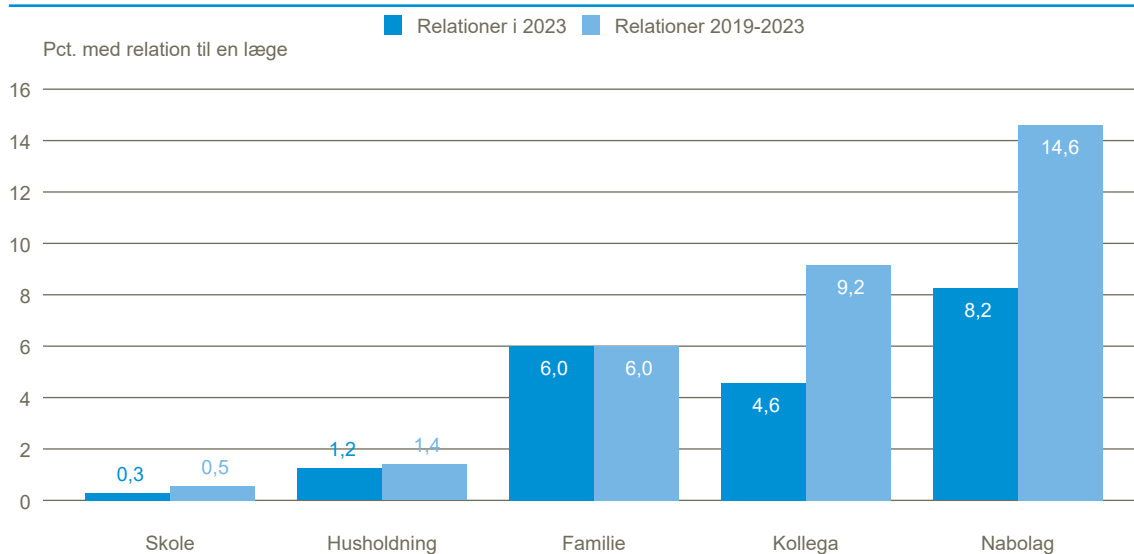
Anm.: Antal relationer er opgjort som unikke relationer.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk.

Indtil nu har vi set på alle relationer i forskellige netværkslag. Som et eksempel på, hvad Det danske befolkningsnetværk kan bruges til, undersøges i det følgende, hvem der har relationer til en læge. Eksemplet viser også, at befolkningsnetværket kan kombineres med oplysninger fra andre registre.

Andel med relation til en læge i forskellige netværkslag

Langt størstedelen af befolkningen er i kontakt med en læge i løbet af et år. Fx var 5,1 mio. personer (ca. 87 pct. af befolkningen) til konsultation hos en alment praktiserende læge i 2023. Væsentligt færre har imidlertid en læge i deres personlige netværk. Således havde 17 pct. en mulig relation til en læge i et eller flere af de fem netværkslag i 2023. I de enkelte netværkslag er andelen med mulig relation til en læge størst i nabolaget, familielaget og kollegalaget, jf. figur 4. Den lave andel i skolelaget skal ses i sammenhæng med, at de færreste, som er uddannet læge, er under uddannelse. Figuren viser andelen med relation til en læge i 2023 og samlet i de fem år fra 2019-2023.

Figur 4. Andel af befolkningen i 2023 med relation til en læge fordelt på netværkslag i 1 og 5 år

Anm.: Stigningen i andelen med relation til en læge i kollegalaget er påvirket af, at der på arbejdspladser med mere end 100 medarbejdere, er udtrykket 100 (nye) tilfældige relationer hvert år.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk og [Elevregisteret](#).

Boks 2. Data om læger og socioøkonomi

Til analysens afsnit om, hvor mange der har relation til en eller flere læger, er Det danske befolkningsnetværk suppleret med andre oplysninger fra Danmarks Statistiks registre.

Oplysninger om, hvorvidt personer er læger, er hentet fra [Elevregisteret](#). Læger er afgrænset som personer med en kandidat- eller ph.d.-grad i medicin.

Oplysningerne om personers socioøkonomiske status (beskæftiget, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere eller folkepensionister) er hentet fra [Indkomstregisteret](#), hvor inddelingen i socioøkonomi beskriver den væsentligste indkomstkilde i løbet af året.

Oplysninger om brug af psykofarmaka er hentet fra [Lægemiddeldatabasen](#). Psykofarmaka omfatter ADHD-midler, antidepressiva, antipsykotika, benzodiazepin mv. samt en mindre restgruppe af centralstimulerende lægemidler samt beroligende midler, jf. [medstat.dk](#).

Mulige relationer for førtidspensionister

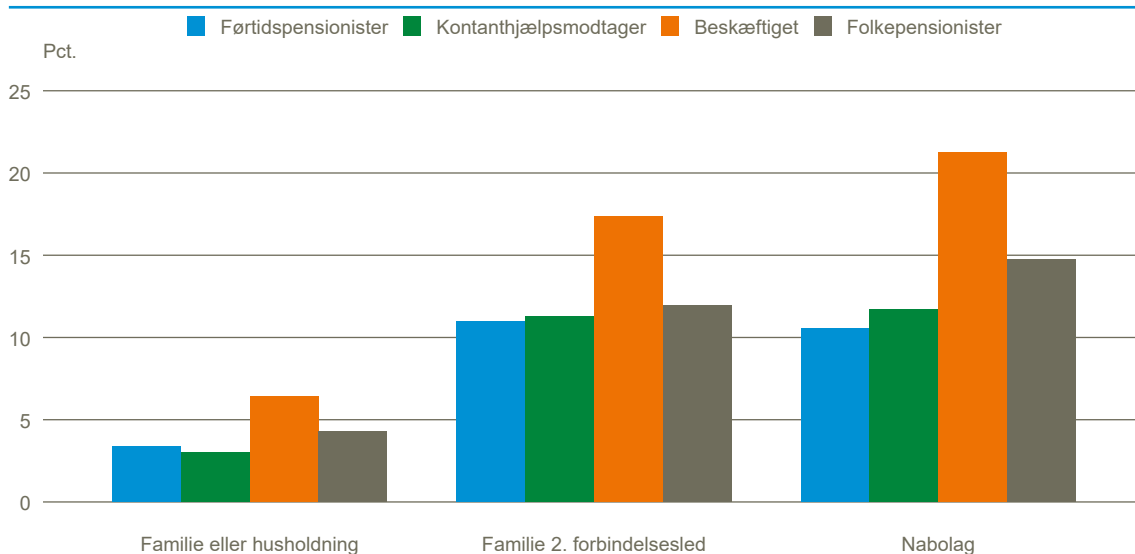
Det er muligt, at det er en fordel at have en relation til en læge fx i forhold til omfanget af ens kontakt med sundhedsvæsenet. I det følgende har vi fokus på førtidspensionister, da denne gruppe er kendetegnet ved, at myndighederne har vurderet, at de har udfordringer som fx dårligt helbred, der gør, at de ikke er i stand til at arbejde. Denne gruppe kan derfor forventeligt alt andet lige have større behov for at konsultere en læge end andre grupper. Vi ser på personer på 30 år eller derover, som er alderen, hvor de fleste vil have færdiggjort en uddannelse. Afsnittet siger ikke noget om, hvorfor nogle grupper i højere grad end andre har relation til en læge.

Figur 5 viser førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere og beskæftigede på 30 år eller derover samt folkepensionister over 67 år og disse fire gruppers mulige relationer til en læge. Figuren viser relationer i 2023 i nabolaget, i familielaget (inkl. husholdningsrelationer)⁵ samt i familielaget i 2. forbindelsesled (dvs. relationerne i familielagets relationer - fx kusiners øvrige bedsteforældre).⁶ Kollegalaget og skolelaget er udeladt i figuren, da førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere og folkepensionister kun sjældent er på arbejdsmarkedet eller under uddannelse. I både familielaget, husholdningslaget og nabolaget er andelen, som har en mulig relation til en læge, større blandt beskæftigede end blandt de øvrige grupper.

⁵ I familielaget har personer med fælles børn en relation, mens partnere uden børn ikke har relation til hinanden i familielaget, men derimod i husholdningslaget. I analysen af, om man har relation til en læge, er både slægtsrelationer (familielaget) og relationer i husholdningen relevante, hvorfor de er lagt sammen.

⁶ Familielaget dækker to slægtsled - altså har personer, som deler bedsteforældre, en relation. Når relationers relationer bliver til ens egne relationer, vil fx kusiners øvrige bedsteforældre blive ens egne relationer. Muligheden for at danne netværk i flere led og uddybet yderligere nederst i Bilag 2.

Figur 5. Mulig relation til en læge i udvalgte netværkslag for 30+-årige førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere og beskæftigede samt 67+-årige folkepensionister. 2023

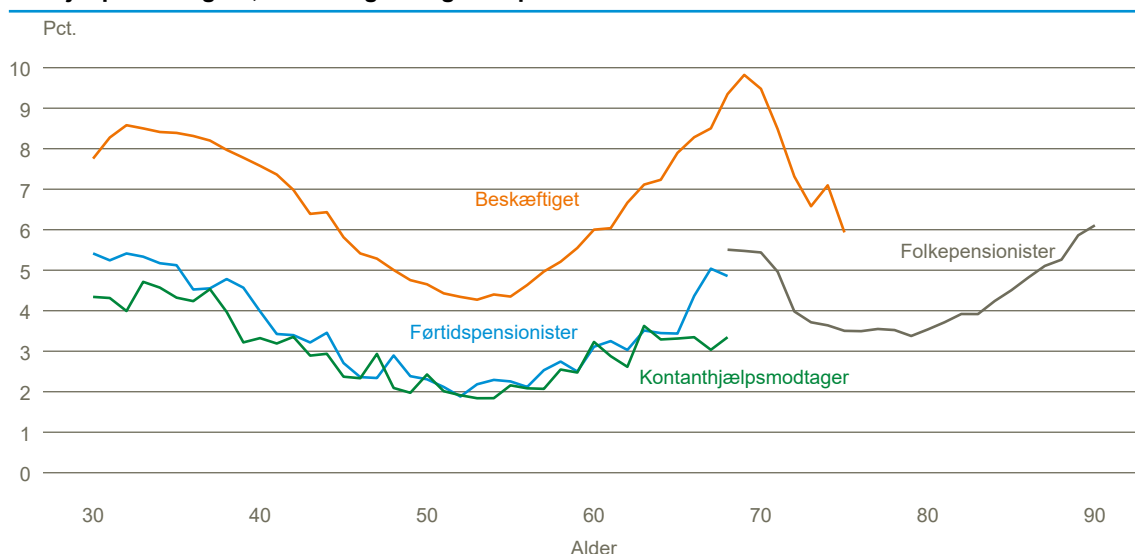
Anm.: Ældre folkepensionisters familierelationer er begrænset af manglende forældre-barn-registrering for personer født før 1951.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk, [Indkomstregisteret](#) og [Elevregisteret](#)

Andelen, som har mindst en mulig relation til en læge, er større blandt beskæftigede end blandt førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere uanset alder. Figur 6 viser, at beskæftigede oftere har relation til en læge i familielaget (inkl. husholdningslaget) end førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere uanset alder. Det samme gør sig gældende med nabolaget og med familielaget i 2. forbindelsesled, som ikke er vist i figuren. Det ses også, at beskæftigede ældre end folkepensionistalderen i højere grad end jævnaldrene folkepensionister har familierelation til en læge. Faldet i andel med relation til en læge omkring 70-års-alderen skal ses i sammenhæng med CPR's levetid.

Familie- og husholdningslaget antages at være udtryk for stærkere relationer end de øvrige netværkslag, hvorfor vi fokuserer på netop familierelationer (inkl. husholdningsrelationer) i det følgende.

Figur 6. Familierelation (inkl. husholdning) til en læge fordelt på alder for førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere, beskæftigede og folkepensionister. 2023

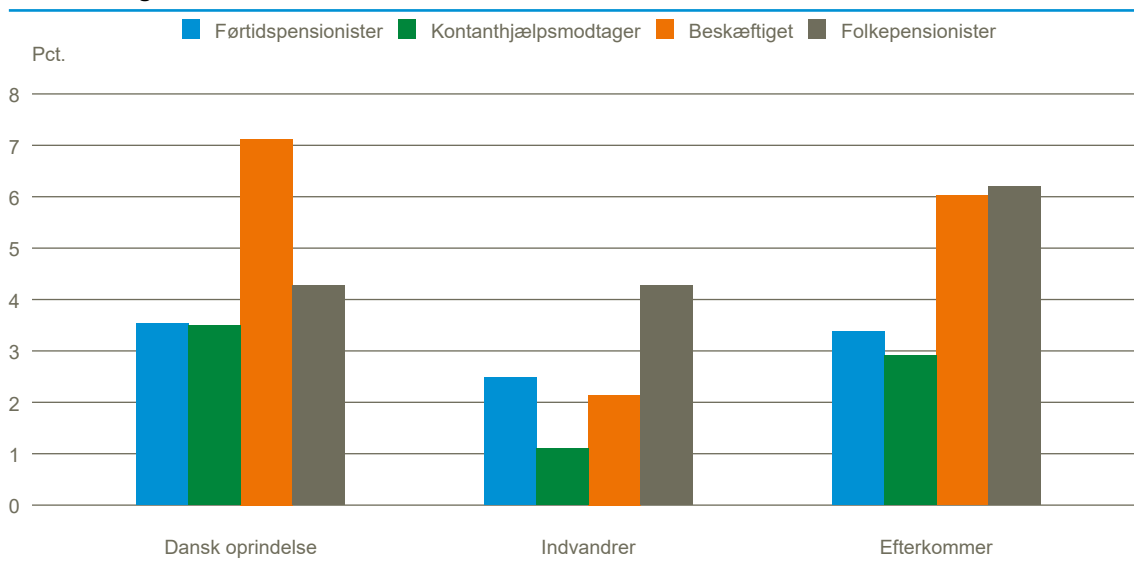
Anm. Førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere er afgrænset til 30-67 år, beskæftigede til 30-75 år og folkepensionister til højst 90 år. Faldet i andel med relation til en læge omkring 70-års-alderen skal ses i sammenhæng med CPR's levetid.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk, [Indkomstregisteret](#) og [Elevregisteret](#)

Indvandrere (30 år eller derover) har færre familierelationer end andre i befolkningsnetværket. Det skyldes, at kun relationer til personer med bopæl i Danmark er med i befolkningsnetværket. Andelen af indvandrere, som har en familie- eller husholdningsrelation til en læge, er derfor lavere end andelen af efterkommere og andelen af personer med dansk oprindelse. Dette er vist i figur 7.

Der er imidlertid mindre forskel på andelen med lægerelationer blandt indvandrere hhv. på førtidspension og i beskæftigelse end på personer med dansk oprindelse i de samme grupper. Andelen med familierelation (inkl. husholdning) til en læge blandt indvandrere på førtidspension og i beskæftigelse er nogenlunde den samme, mens den for personer med dansk oprindelse og for efterkommere er markant højere for beskæftigede end for førtidspensionister, jf. figur 7⁷.

Figur 7. Andel på 30 år eller derover med familie- eller husholdningsrelation til en læge fordelt på herkomst og alder. 2023

Anm. Efterkommere på folkepension dækker over 1.340 personer og er den mindste gruppe i figuren.

Kilde. Det danske befolkningsnetværk, [Indkomstregisteret](#) og [Elevregisteret](#)

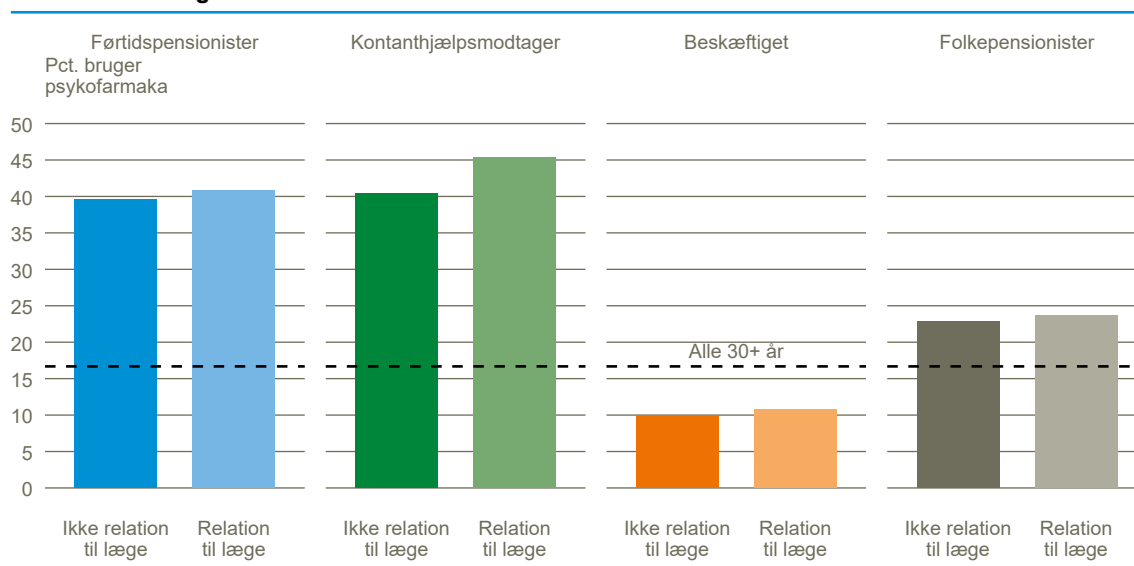
Psykofarmaka og relation til læge

I dette afsnit ses på psykisk sygdom og relation til en læge. Blandt alle på mindst 30 år havde 16,7 pct. indløst en recept på psykofarmaka i 2023. Andelen var væsentligt højere blandt førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere end blandt beskæftigede.

Figur 8 viser andelen af personer på mindst 30 år, der har indløst en recept på psykofarmaka, fordelt på hvorvidt de har en familie-/husholdningsrelation til en læge eller ej. I alle fire grupper i figuren (førtidspensionist, kontanthjælpsmodtager, beskæftiget og folkepensionist) er psykofarmaka lidt mere udbredt blandt dem, som har relation til en læge. Brug af psykofarmaka er både udtryk for, at man har det psykisk dårligt, men også at man er i behandling for sin sygdom. Tolkning af forskellene mellem andelen, der bruger psykofarmaka i figur 8, er derfor ikke entydig.

⁷ For indvandrere er andelen med relation til en læge påvirket af, hvor stor en del af indvandreteres relationer, der er omfattet af befolkningsnetværket. Da befolkningsnetværket kun dækker relationer til personer med bopæl i Danmark, vil indvandreteres relationer til personer i det land, de udvandrede fra, ikke være med i opgørelsen. Det kan påvirke andelen med relation til en læge i de forskellige socioøkonomiske grupper.

Figur 8. Andel brugere af psykofarmaka (30 år eller derover) fordelt på relation til en læge i familien eller husholdningen. 2023

Kilde: Det danske befolkningsnetværk, [Indkomstregisteret](#), [Elevregisteret](#) og [Lægemiddeldatabasen](#).

Om analysen

Det danske befolkningsnetværk
 Udgivet: 15. december 2025 af Danmarks Statistik
 Nr. 2025:10
 ISSN: 2446-0354
 © Danmarks Statistik 2025

Magnus Nørtoft
 Telefon: 42 46 19 45
 Mail: mnt@dst.dk

Bilag 1: Lang tidsserie og databrud

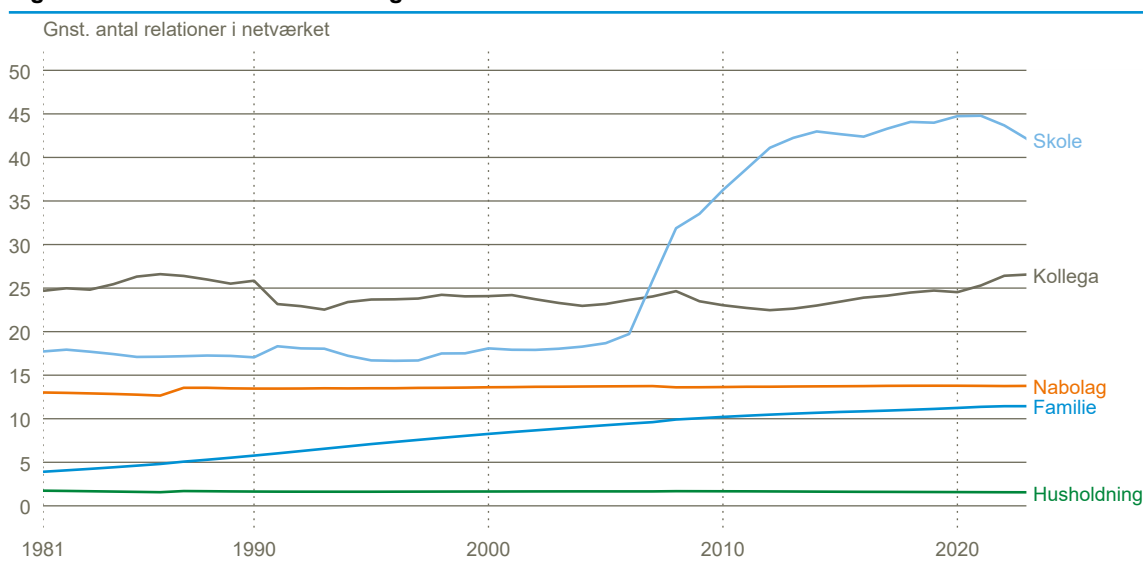
Data til relationerne i de forskellige lag dækker mere end 40 år. Datakilderne har ændret sig over tid, så antallet af relationer varierer i forskellige år, grundet forskellige databrud undervejs, jf. figur 9, som viser det gennemsnitlige antal relationer i de forskellige netværk i perioden 1981-2023.

Antallet af relationer i skolelaget stiger kraftigt i 2008 og frem til 2013. Stigning skyldes, at relationer i 0.-7. klasse ikke indgik i skolelaget før 2008, og at mange gymnasier og erhvervsskoler blev lagt sammen til større administrative enheder i perioden. Sammenlægningerne medfører, at flere elever deler årgang i befolkningsnetværket, og derfor har flere relationer end tidligere. Data er gennemgået i boks 1.

Antallet af relationer i familielaget er lavere tilbage i tid. Det skal ses i sammenhæng med, at personer født før 1951 ikke har relationer i data til deres mor og far. Blandt personer, som var i befolkningen i 1986, havde 23 pct., der blev født i 1951, mindst en kendt forældre i befolkningsnetværket. For personer født i 1956 gjaldt det for 81 pct. og blandt personer født i 1961 havde 96 pct. en kendt mor og/eller far. De manglende relationer mellem forældre og børn i CPR-registeret medfører manglende relationer i familielaget mellem både søskende, børnebørn og bedsteforældre og fætre, kusiner, mostre, farbrødre mv. Det gennemsnitlige antal relationer i familielaget stiger derfor også i 2010'erne.

I nabolaget og husholdningslaget sker en stigning i relationer fra 1985 til 1986. Det skyldes, at Danmarks Statistik ændrede familiedefinition, så børn herefter var hjemmeboede frem til 25 år i stedet for tidligere 18 år. Det gjorde nogle familier større, hvilket giver flere relationer i både nabolaget og husholdningslaget.

Figur 9. Antal relationer i forskellige år

Anm.: I 1986 ændrede Danmarks Statistiks familiedefinition sig en smule, så børn herefter var hjemmeboede frem til 25 år i stedet for tidligere 18 år. Det gjorde nogle familier større, hvilket giver flere relationer i nabolaget og husholdningslaget i 1986 ift. 1985. Det stigende antal relationer i familielaget skal ses i sammenhæng med, at en stadig større del af befolkningen er født efter CPR's indførsel. Før 2008 indgår relationer i 0.-7. klasse i grundsskolen ikke i skolelaget.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk.

Bilag 2: Alternative opgørelser af netværk

Ved dannelse af netværkslagene er der truffet en række metodiske valg. Disse valg har betydning for, hvor mange relationer der er med i netværket.⁸ I det følgende justeres på betingelserne for at være i en relation, og der ses på, hvad det betyder for netværkenes omfang.

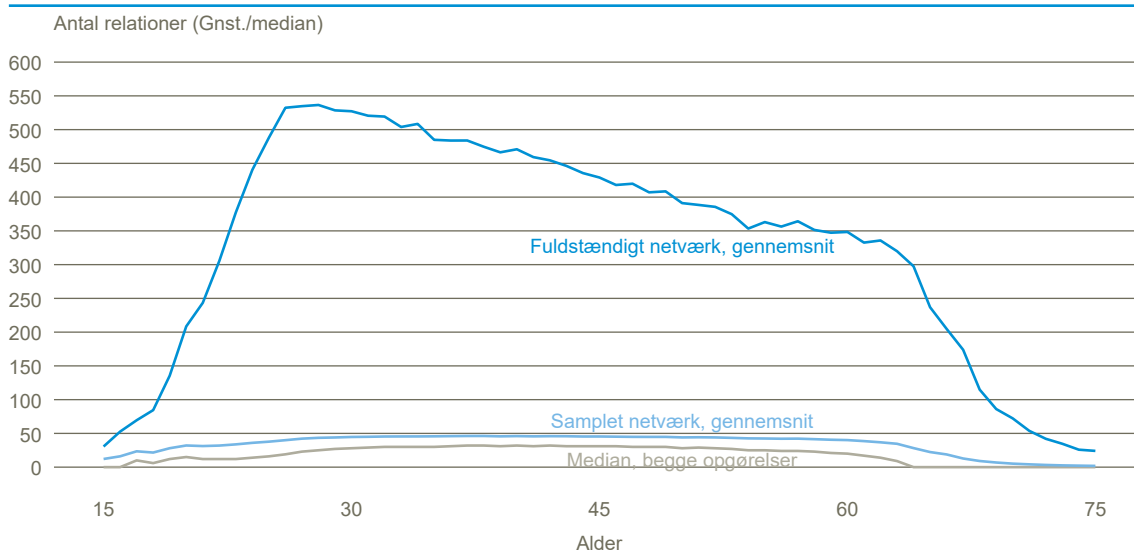
Kollegarelationer uden sampling

I kollegalaget er antallet af mulige relationer begrænset til 100 i et enkelt år. Netværkslaget er konstrueret, så medarbejdere på store arbejdspladser får tildelt 100 tilfældige mulige relationer og ikke samtlige relationer på arbejdspladsen.

Afgrænsningen gør at alle grupper for færre relationer, end hvis antallet af relationer var ubegrænset. Der er imidlertid forskel på, hvor stor en andel af de beskæftigede, der arbejder på store arbejdspladser, når man fordeler på fx. køn, branche eller uddannelsesbaggrund. Det samme gælder for alder, som bruges som eksempel nedenfor.

Kollegalaget bliver mere omfattende, hvis begrænsningen i forhold til antallet af relationer på arbejdspladsens fjernes, jf. figur 10, som viser den gennemsnitlige antal relationer fordelt på alder. Særligt unge voksne får i gennemsnit flere relationer, når alle kollegaer på arbejdspladsen indgår i netværket.

Figur 10. Gennemsnitligt antal relationer i kollegalaget fordelt på alder. 2023

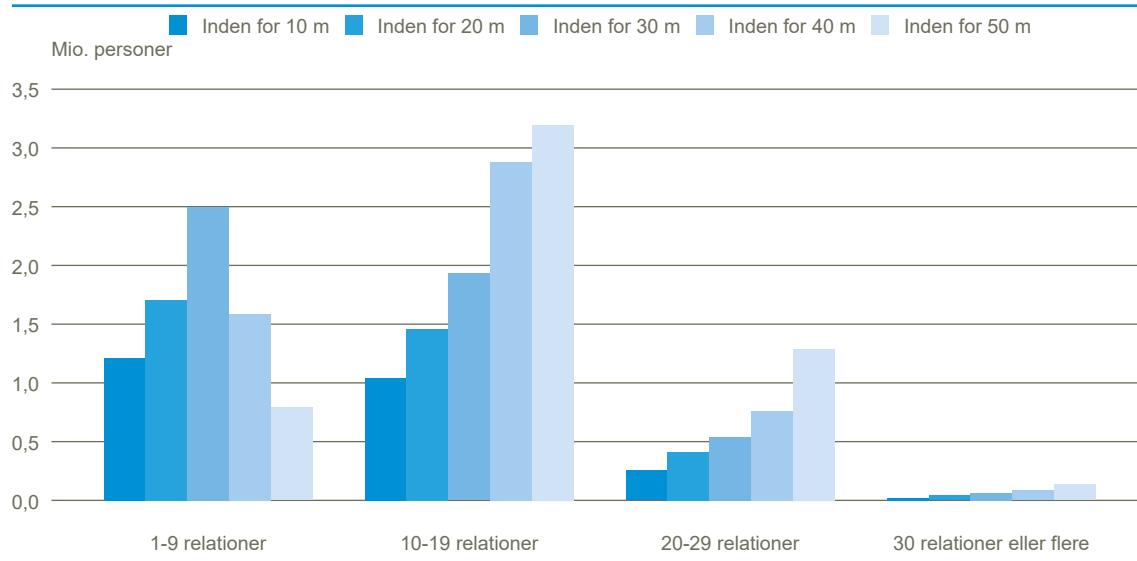
Anm.: Medianen er den samme uagtet, om der afgrænses til 100 relationer.

Kilde: Det danske befolkningsnetværk.

Afstandsgrænser og naborelationer

Nabolaget er afgrænset med både afstand og antal, så de ti nærmeste familier inden for 50 meter fra en persons adresse betragtes som en del af personens nabolag. Hvis afstandsgrænsen gøres mindre, mens det maksimale antal naboer fastholdes, falder antallet af naboer, jf. figur 11. For nogle personer, som fx bor i etageejendomme vil en kortere afstandsgrænse ikke have betydning for antallet af relationer i nabolaget, da grænsen på ti husstande her rammes tidligere end afstandsgrænsen. Omvendt har afgrænsning på antal husstande mindre betydning for personer, som bor i landdistrikterne. Her vil afstandsgrænsen derimod være afgørende for antallet af relationer.

⁸ Befolkningsnetværket findes både struktureret som forbindelser, hvor afgrænsningerne er valg, og som traditionelle data, som gør det muligt at justere på afgrænsningerne.

Figur 11. Relationer i nabolaget med udvalgte afstande og maks. ti husstande 2023.

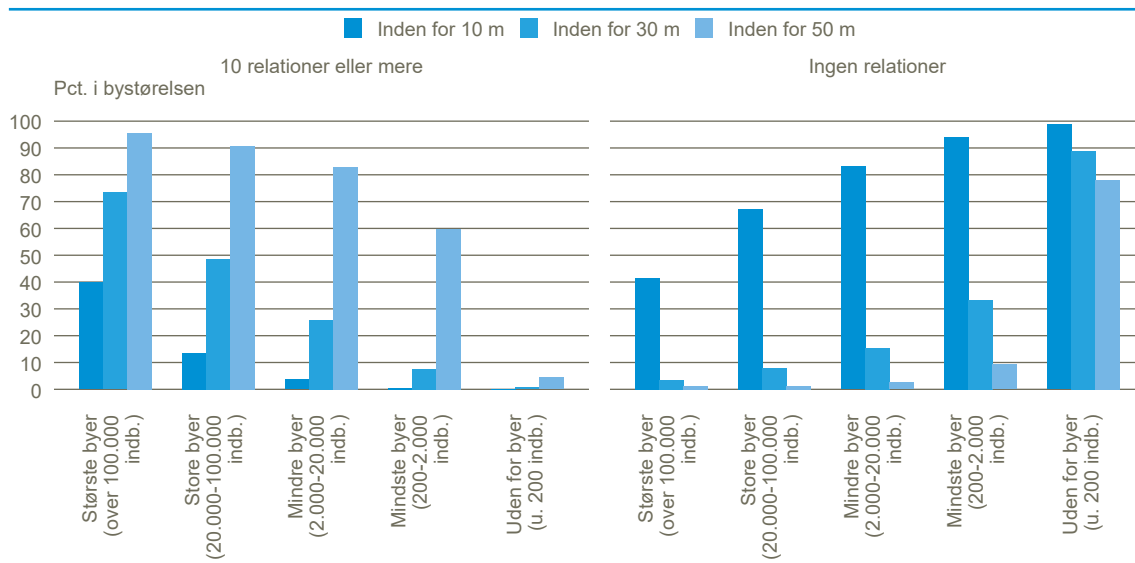
Kilde. Det danske befolkningsnetværk.

Antallet af relationer i nabolaget afhænger af, hvor i landet man bor. Personer på landet har færre relationer i nabolaget end byboere, uanset hvilken afstandsgrænse man vælger.

Figur 12 viser andelen af indbyggerne i forskellige bystørrelser, som ikke har relationer i nabolaget eller har mindst 10 relationer. Figuren er desuden opdelt på henholdsvis nabolag inden for 10 m, 30 m og 50 m. Figuren skitserer, hvordan en ændret afstandsgrænse i nabolaget vil påvirke forskellige dele af landet. Fx ændre andelen uden relationer i nabolaget sig i de største byer over 100.000 indbyggere først for alvor, når afstanden begrænses til 10 m, mens flertallet bosiddende uden for byerne er uden relationer i nabolaget, selvom afstanden er sat til 50 m. Hvis afstanden øgedes ville flere uden for byerne have relationer i nabolaget. Omvendt ses, at flertallet har mindst 10 relationer inden for 50 m i både små og store byer, mens langt færre uden for de største byer har 10 relationer eller mere, når afstanden afgrænses til 30 m eller 10 m.

Nabolaget er som nævnt også begrænset ved maksimalt at medtage ti husstande. Hvis denne grænse ændres, vil flere - specielt i byerne - have langt flere relationer. Fx kan beboere i etageejendomme bo i opgange med over ti husstande og dermed have over ti husstande inden for 0 meters afstand.

Figur 12. Relationer i nabolaget med udvalgte afstande og maksimalt ti husstande. Fordelt på bystørrelser. 2023

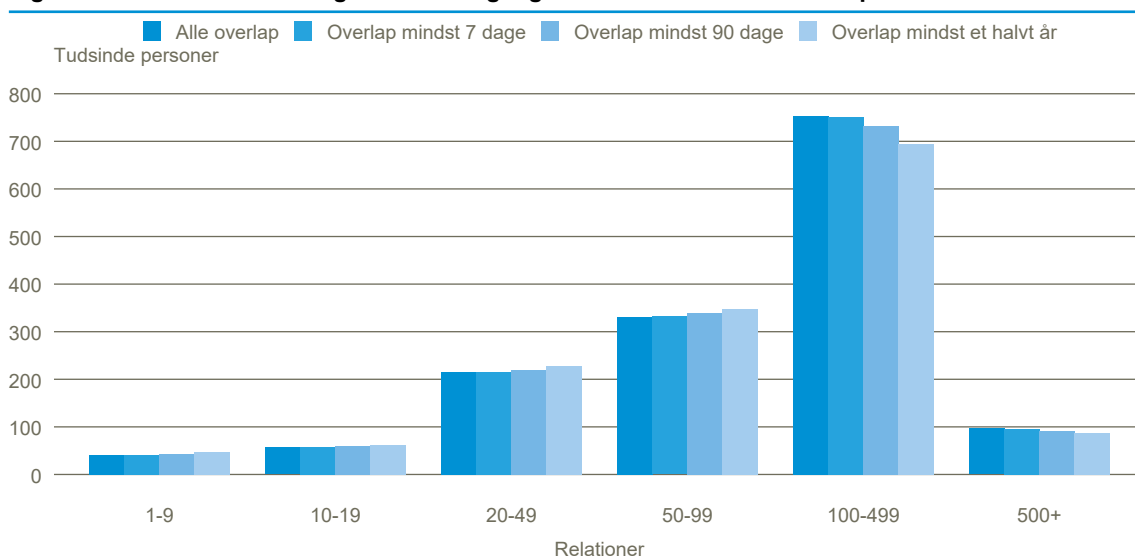
Kilde. Det danske befolkningsnetværk og [Byopgørelsen](#).

Skolereationer og tidsmæssigt overlap

Skolelaget kan justeres efter det tidsmæssige overlap, som to personer har på samme uddannelse. Netværket er i udgangspunktet konstrueret, så alle med mindst én dags overlap på samme uddannelse er i netværk med hinanden. Hvis minimumsoverlappet gøres større, bliver antallet af relationer naturligvis mindre.

Figur 13 viser imidlertid, at forskellen på antal relationer, når overlappet øges, ikke ændrer sig markant. Det kan skyldes, at overlappene i grundskolen beskriver hele perioden to elever går på samme skole. Så, hvis to børn begynder i børnehaveklasse sammen og den ene skifter skole i 2. klasse, vil deres overlap i alle opfølgelsesårene være mere end 2 år. Et skoleskift er derfor i sig selv ikke ensbetydende med, at den skiftende elev har overlap på mindre end et år. Samtidig indikerer figur 13, at de fleste uddannelsessøgende bliver på samme uddannelse i mindst et år.

Figur 13. Relationer i skolelaget ved udvalgte grænser for minimumsoverlap. 2023

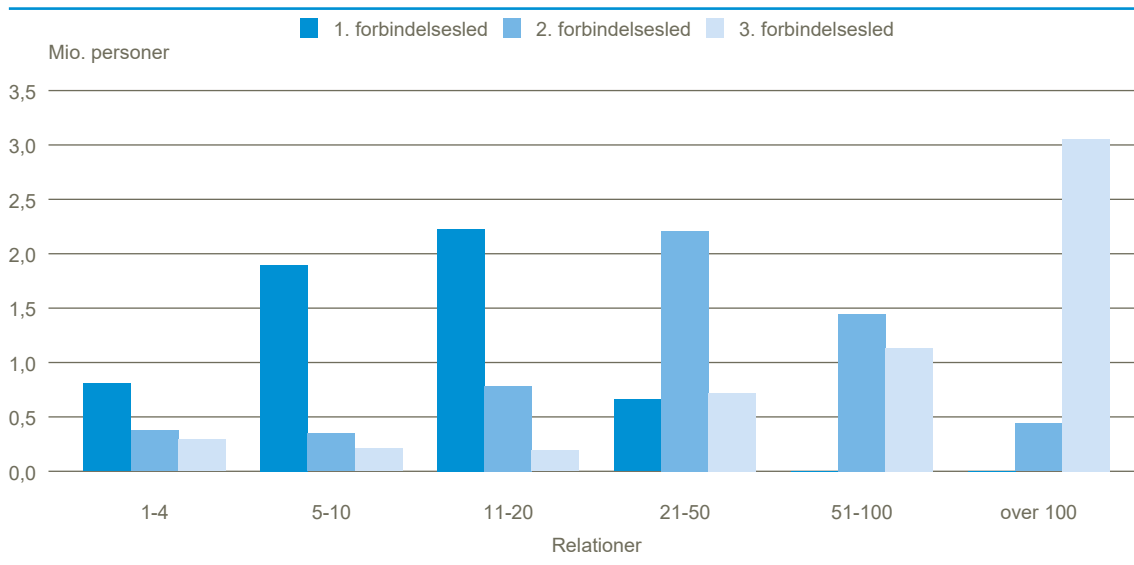
Kilde. Det danske befolkningsnetværk.

Familierelationer i flere forbindelsesled

Befolkningsnetværket gør det muligt at skabe relationer gennem flere forbindelser. Både inden for et enkelt netværkslag eller på tværs af lag. Figur 14 viser fordelingen af antal relationer i familielaget i 1. forbindelsesled (dvs. relationer med mindst fælles bedsteforældre eller tilsvarende, jf. boks 1), 2. forbindelsesled og 3. forbindelsesled. Relation mellem person A og person B i 3. forbindelsesled i familielaget kan fx være A's fætters (1. forbindelse) mormors (ikke A's bedstemor, 2. forbindelse) søster (3. forbindelse).

Figur 14 viser, at mens kun få af os har mere end 20 relationer i 1. forbindelsesled, har de fleste 21-100 relationer, når familie breddes ud til og med 2. forbindelsesled. I 3. forbindelsesled har langt de fleste over 100 relationer. Antallet af personer uden familierelationer (333.600 personer) er det samme uanset, hvor mange familieled man undersøger, eftersom relationer i 2. eller 3. forbindelsesled kræver relationer i 1. forbindelsesled.

Figur 14. Personer fordelt på antal relationer i familielaget i 1., 2. og 3. forbindelsesled. 2023

Kilde. Det danske befolkningsnetværk.